

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 317/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om den ökade regleringen av biogasanläggningar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 317/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Mehtälä / centern:

Anser regeringen att Energimyndighetens verksamhet och tolkning av regleringen av branschen överensstämmer med ekonomiutskottets betänkande? Vad ämnar ministern göra för att verifieringsintervallet ska enligt lagens ordalydelse vara ”regelbundet”, dvs. enligt allmän lagtolkning genomföras med 1–5 års mellanrum? Hur ämnar regeringen verkligen lätta på regleringen och de administrativa kostnaderna för jordbrukets biogasanläggningar? Vad ämnar ministern göra så att Energimyndigheten skulle agera enligt utskottets vilja och befria jordbrukets små biogasanläggningar från hållbarhetsverifiering, eftersom hållbarhetsdirektivet RED II inte förutsätter verifiering?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Energimyndigheten är en självständig myndighet vars uppgifter definieras i Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen. Verksamheten styrs i praktiken även av förarbetet till regeringens propositioner. Ministeriet har en begränsad möjlighet att påverka dess förfaranden. Lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013) föreskriver om hållbarheten av biobränslen och biomassabränslen och baserar sig till stor del på det så kallade direktivet om förnybar energi ((EU) 2018/2018). Direktivet ger medlemsstaterna en aning nationellt spelrum. Denna prövningsrätt har använts i såväl lagstiftningen som i Energimyndighetens förfaranden och målet har varit att hålla den administrativa bördan rimlig men samtidigt säkerställa att direktivet följs.

Förfarandena beror på anläggningens storlek samt på huruvida biogas produceras för trafikanvändning eller om det handlar om anläggningar som producerar el och värme eller kyla. För biogasanläggningar som producerar trafikbränslen tillämpas bestämmelser om hållbarhetskriterier och förfaranden enligt direktivet oavsett storleksklass. För så kallade biomassabränslen, dvs. i de fall där el, värme eller kyla produceras av biogas, tillämpas hållbarhetskriterierna enligt direktivet på anläggningar över 2 MW. Vad gäller anläggningar som inte överskrider denna gräns tillämpas hållbarhetskriterierna utifrån skattelagstiftningen.

Med lagen om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (958/2022) föreskrevs det punktskatt på biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner. Koldioxidskatten på biogas som uppfyller hållbarhetskriterierna är halverad (skatteklass R), medan biogas som framställts av avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin är helt befriad från koldioxidskatt (skatteklass T). Största delen av biogasen är fri från koldioxidskatt. Lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen förutsätter att man för att få rätt till minskad energiinnehållsskatt och koldioxidskatt ska påvisa att gasen är hållbar.

Skattskyldiga vars anläggningar har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 MW har kunnat påvisa hållbarheten hos biogas som används vid uppvärmning, eftersom de uppfyller definitionen av verksamhetsutövare med stöd av 2 a § i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen. Om produktionen av den skattskyldiga biogasen är småskalig, mindre än 1 GWh per år, är den skattefri och hållbarhet behöver inte påvisas i fråga om sådan småskalig produktion. Förändringen i tillämpningen av hållbarhetskriterierna gällde således sådana anläggningar vars biogasproduktion överstiger 1 GWh per år men vars anläggningar har en sammanlagd installerad tillförd effekt är mindre än 2 MW. Om en skattskyldig inte med ett av Energimyndigheten godkänt hållbarhetssystem visar att biogas som används vid uppvärmning är hållbar, beskattas den enligt den högsta skattenivån för biogas, som motsvarar skattenivån för fossil naturgas.

Betänkandet från ekonomiutskottet som nämns i det skriftliga spørsmålet anknyter till propositionen om att göra det möjligt för ovannämnda anläggningar, dvs. biogasanläggningar på mindre än 2 MW som producerar el och värme eller kyla, att påvisa hållbarhet. Vad gäller dessa är förfarandena redan enklare. Energimyndigheten har förfaranden på tre olika nivåer i anknytning till övervakning och verifiering. Dessa är normala förfaranden, förenklade förfaranden och förfaranden för begränsade hållbarhetssystem. Förfarandet för begränsade hållbarhetssystem tillämpas endast vid produktion av gasformiga biomassabränslen från avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin, då detta bränsle används i en anläggning som producerar el, värme och kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 MW. Utgångspunkten för verifieringen av sådana anläggningar är uttryckligen ett utlåtande från en kontrollör som görs en gång vart femte år och ett besök på anläggningen som också görs en gång vart femte år och för vilket kontrollören efter eget gottfinnande kan ansöka om befrielse från Energimyndigheten.

Arbets- och näringsministeriet anser att med beaktande av direktivets skyldigheter, kraven i skattelagstiftningen och den nationella prövningsrätt som anknyter till dessa är Energimyndighetens förfaranden proportionella och följer den vilja som uttrycks i ekonomiutskottets betänkande. Dessutom ska man beakta att en liten storleksklass inte direkt innebär en mindre arbetsmängd för myndigheten.

Regeringen genomför flera projekt för smidigare tillståndspraxis. Av dessa är det viktigaste det så kallade lagstiftningsprojektet för en modell med ett enda serviceställe, vars genomförande redan har framskridit långt. Det centrala målet för dessa projekt är uttryckligen att göra regleringen smidigare och delvis även lätta på den.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik hör också till ärendet. De ändringar i CAP-planen som Finland föreslagit har nyss godkänts av EU-kommissionen. Centralt för produktionen av jordbruksbiogas är att gården i fortsättningen kan få stöd för investeringar i biogasanläggningar även i de fall där en del av den producerade energin säljs ut från gården för användning i annan produktionsverksamhet än jordbruk.

Helsingfors 24.10.2025

Miljö- och klimatminister Sari Multala